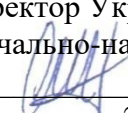

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
 /Шпеник О.О./
«28» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Історія освіти та педагогічної думки новітнього
часу»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03–Середня освіта. Історія
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Угорська/українська

Ужгород – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія освіти та педагогічної думки новітнього часу» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 – Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 – Середня освіта** предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) **014.03–Середня освіта. Історія** освітньої програми «**Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)**»

Розробники: Ковач Е. Г.,
ст. викладач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 7 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

©Ковач Е. Г., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	5
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 - аудиторних – 2 - самотійної роботи студента – 1	8	9
	Лекції:	
	24	12
	Практичні (семінарськи):	
	20	0
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – спираючись на методологію сучасної освіти та педагогіки, використовуючи найновіші здобутки теорії та практики освіти і виховання, поглибити знання про походження та побутування в історичному часі концептів та практик навчання і виховання в умовах різних цивілізацій та країн у новітні часи ХХ ст. та в умовах сучасності.

Завдання курсу: на основі опрацювання джерел та досліджень з історії освіти та педагогічної думки, навчально-методичної літератури розширити і поглибити розуміння педагогічного та виховного досвіду як такого, котрий накопичується, засвоюється, творчо переробляється і передається наступним поколінням; показати, що навчально-виховний досвід напряду залежить від конкретно-історичних умов та ментально-психологічних комплексів цивілізації/країни у певний період історичного часу; сприяти вдосконаленню навичок самостійної роботи з джерелами інформації з дисципліни.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, викладати історію (всесвітню та вітчизняну) в рамках середньої школи, розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти сучасні тенденції історії та історичних процесів. Вміти застосовувати сучасні досягнення історичної науки та педагогіки для викладання в середній школі, що передбачає застосування

певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК – 01.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя ЗК – 02.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК – 03.

Здатність працювати в команді ЗК – 04 .

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків ФК – 01.

Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури ФК – 06.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **014 Середня освіта** та освітньої програми «**014.03 – Середня освіта. Історія**»:

знати:

- основні етапи еволюції педагогічної теорії та практики в Україні та зарубіжних країнах;
- соціально-економічні та суспільно-політичні передумови становлення та розвитку освітніх систем протягом різних історичних періодів;
- між предметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
- форми організації навчання;
- специфіку застосування новітніх освітніх технологій у школі;
- особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у навчального закладу;
- психологічні особистісні якості педагога, професійні вимоги до нього.

вміти:

- здійснювати комплексний аналіз науково-педагогічних явищ і процесів у сфері освіти;
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (бесіди, діалогу, дискусії, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
- добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
- застосовувати сучасні освітні технології;
- здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія освіти та педагогічної думки новітнього часу» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.05 Педагогіка та основи педагогічної майстерності.

ОК.30 Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу.

ОК.31 Історія та культура країн ЦентральноСхідної Європи новітнього часу.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія освіти та педагогічної думки новітнього часу», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
- Знає історичні основні етапи розвитку предметної області.	ПРН – 01
-Знає історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів	ПРН – 13
-Знає та розуміє основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.	ПРН – 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія освіти та педагогічної думки новітнього часу »:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
- Знання закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.	ПРН – 01
- Знання історичної термінології й наукової періодизації історичних процесів	ПРН – 13
- Знання та розуміння основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.	ПРН – 14

5.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться **один/два** рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль (Змістовий модуль 1.)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	CP		50	100
10	10	10	20	50						

T1, T2 ... – теми

CP – самостійна робота

(Змістовий модуль 2.)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	CP	50	100
25	25	50								

T1, T2 ... – теми

CP – самостійна робота

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	18	6	18
Презентація	6	12	6	12
Реферат	1	20	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	14	100	14	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи передбачає письмові відповіді на теоретичні питання, різних рівнів складності. За кожен правильну відповідь на 3 теоретичні завдання студент може отримати від 10 до 20 балів максимум. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, як відвідали не менше 90 % аудиторних занять (або відпрацювали пропущені заняття на консультаціях) і отримали не менше 60 % від можливої кількості балів за поточну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою (іспит)	Критерії знань
A	90-100	відмінно	Студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
B	82-89	Добре	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, вільно володіє державною мовою; але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання
C	74-81		
D	64-73	Задовільно	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє
E	60-63		

			оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.
FX	35-59	Незадовільно	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
F	0-34		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до курсу «Історія освіти та педагогіки»

Зміст програми. Періодизація історії освіти та педагогіки. Методологічні та предметні засади її вивчення. Система педагогічних категорій. Система педагогічних наук.

Метод, методика науково-педагогічного дослідження. Логіка (етапи) психолого-педагогічного дослідження. Основні проблеми розвитку європейського шкільництва і педагогічної думки.

Зарубіжна реформаторська педагогіка кінця XIX – поч. XX ст. Провідні ідеї зарубіжної експериментальної педагогіки кінця XIX - початку XX ст.

Тема 2. Соціально-економічні, політичні та соціокультурні процеси у країнах Європи та в Україні у 1920-1930-х рр. і їхній вплив на освіту та дидактику

Концептуальні основи діяльності нових шкіл у Західній Європі в кінці XIX – у 20-х років XX століття. Вплив гуманістичного прагматизму на філософію XX століття. Прагматична теорія істини Вільяма Джеймса. Едуард Клапаред (1873-1940): штрихи до біографії.

Другий етап у розвитку реформаторської педагогіки. Рудольф Штейнер і його школа. Вальдорфська педагогіка. Проблема збереження здоров'я молодших учнів у вальдорфській педагогіці. Науково-педагогічні основи навчально-виховного процесу в сучасній школі за ідеями вальдорфської педагогіки. Вальдорфська педагогіка: соціально-філософські аспекти.

Перші альтернативні системи навчання в США (кін. XIX–поч. XX ст.). Історико-соціальні передумови формування педагогічних поглядів Хелен Паркхерст.

Тема 3. Вплив прагматичної концепції Дж.Дьюї та та ідей М.Монтессорі на теорію і практику освітньо-виховного процесу

Марія Монтессорі (1870-1952). Особливості висвітлення історико-педагогічної спадщини Марії Монтессорі. Актуальні ідеї Марії Монтессорі щодо розвитку особистості дитини дошкільного віку. Біографія Ж.- О. Декролі. Педагогічна система Жана-Овіда Декролі.

Теорія «нового виховання» і «нових шкіл». Адольф Ферр'єр (1879—1960) — швейцарський педагог, очолював Міжнародне об'єднання прихильників «нових шкіл» (1912), яке сформулювало загальні організаційні й дидактичні положення нових шкіл (30 характерних для них ознак). Сесіл Редді (1858—1932) — англійський педагог, який заснував одну з перших таких шкіл в Аббтсгольмі (1889, Англія з історії педагогіки літ.). Селестен Френе (1896—1966) — французький педагог, один із засновників Міжнародного об'єднання прихильників «нових шкіл».

Жак-Овід Деколі (1871 —1932) — бельгійський педагог, лікар і психолог, прихильник «нового виховання». Густав Вінекен (1875—1964) — німецький педагог, один з організаторів «нових шкіл» у Німеччині. Роже Кузіне (1881—1973) — французький педагог, теоретик «нового виховання».

Тема 4. Реформування системи освіти і пріоритети навчання та виховання у демократичних та тоталітарних країнах світу у 1920-1930-х рр.

Основні напрями теоретичної педагогіки. Культурна педагогіка. Філософські корені напрямку. Неокантіанські впливи ціннісний ідеалізм. Неогегеліанські впливи. Філософсько-педагогічна концепція В. Дільтея. Педагогіка Шпрангера. Соціально-педагогічний напрям. Діяльність Емілія Дюркгейма. Діяльність Пауля Бергеманна. Діяльність Пауля Барта. Діяльність Пауля Наторпа.

Тема 5. Протирічливі процеси розвитку школи, просвіти та суспільного виховання в СРСР та радянській Україні (1920-1940-х рр.)

Уроки ХХ століття: шлях до національної школи. Становлення національної системи освіти. Видатні діячі української освіти ХХ ст. Михайло Грушевський (1866-1934) — професор, видатний вчений, публіцист, громадський діяч, перший Президент України. Іван Огієнко (1882-1972) — мовознавець, історик, педагог, громадський, церковний діяч, проводив значну роботу з аналізу та узагальнення стану освіти в Україні та проектування структури, змісту народної освіти національної школи. Григорій Ващенко (1878-1967) — вчений, педагог, психолог. Життєвий і творчий шлях С. Чавдарова та С. Литвинова.

Модуль 2

Тема 6. НТР та зміна освітньо-педагогічних орієнтирів у 2-й половині ХХ ст.

Передумови, сутність та основні етапи науково-технічної революції. Розвиток атомної енергетики, нові матеріали, нові інформаційні технології, космічні дослідження. Науково-технічна революція другої половини ХХ століття. Науково-технічна революція та її вплив на розвиток науки.

Вплив великих психологічних шкіл. Біхевіоризм. Гештальт-психологія. Психоаналіз. Школи глибинної психології. Аналітична психологія Юнга. Індивідуальна психологія. Психологія розвитку дитинства. Карл Бюлер. Жан Піаже.

Тема 7. Завдання виховання та формування особистості у теорії і практиці 2-ї половини ХХ ст.

Проблеми розвитку особистості і їх значення для виховання. Особистість, її розвиток і формування. Роль спадковості, середовища і діяльності в розвитку особистості. Зовнішні і внутрішні умови розвитку особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку. Виховання, навчання і розвиток особистості.

Розвиток реформаторської педагогіки: третій етап. Критика Дьюї в 1950-х роках. Діяльність Дж. Ай. Гудледа. Теорія «людського капіталу». Рух розвитку навчальних планів.

Евроінтеграція в освіті: історія розвитку після другої світової війни. Особливості системи роботи вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття. Розвиток медіа-педагогіки у Республіці Польща. Етапи розвитку концепцій морального виховання у педагогіці США.

Тема 8. Реформування освіти та сфери дидактики в Україні у 1950-1980-х рр. Педагогічна діяльність В.Сухомлинського

Психологічний доробок Г. Костюка, основні віхи його діяльності. Розробка І. Синицею проблем педагогічної майстерності й такту. Значення педагогічної спадщини С. Чавдарова для розвитку вітчизняної педагогічної теорії та практики. Життєвий та творчий шлях М. Ніжинського та А. Бондаря, їх педагогічний доробок.

Загальна характеристика педагогічної системи В. Сухомлинського. Мета виховання та його принципи. Питання розумового виховання. Єдність морального, трудового та естетичного виховання у педагогічній спадщині В. Сухомлинського. Сутність родинно-шкільного виховання. Роль вчителя та вимоги до його особистості.

Тема 9. Виклики глобальної модернізації та їхній вплив на теорію і практику освіти і формування особистості на зламі ХХ-ХХІ ст.

Сучасні тенденції у розвитку світової педагогіки. Технократичні концепції соціалізації особистості. Особливості соціалізації особистості (за концепціями авторитарного раціоналізму). Психоаналітична модель соціалізації особистості. Неогуманістичні концепції соціалізації особистості.

Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у найбільш розвинених країнах. Провідні економічні та соціальні чинники, що зумовлюють сучасний стан та подальшу еволюцію освітніх систем. Характеристика освітньої системи в США. Характеристика освітньої системи у Великобританії. Характеристика освітньої системи у Німеччині. Характеристика освітньої системи у Франції. Характеристика освітньої системи в Японії. Загальні тенденції реформування освіти у промислово розвинених країнах світу.

Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу. Методи активізації навчання у ЗВО: сучасні тренди. Дидактичні ігри як засіб активізації навчання фізики в основній школі. Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди. Змішане навчання у закладах освіти: тенденції та виклики сьогодення. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми.

Тема 10. Школа та завдання виховного процесу в Україні часів незалежності

Освіта в Україні на сучасному етапі. Управління освітою в Україні. Загальні принципи управління освітою. Структура управління освітою в Україні. Управління загальноосвітнім навчальним закладом. Управлінські органи в школі. Особливості і методи управлінської діяльності в сучасній школі. Інституційні зміни. Створення державного та мережі регіональних інклюзивних ресурсних центрів.

Демократизація шкільного життя в сучасних умовах. Тенденції в становленні загальної та професійної освіти. Становлення змісту та шляхів національного виховання. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна, заочна)					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
8-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Вступ до курсу «Історія освіти та педагогіки»	7/6	2/2	2			3/4
Тема 2. Соціально-економічні, політичні та соціокультурні процеси у країнах Європи та в Україні у 1920-1930-х рр. і їхній вплив на освіту та дидактику	9/5	2/0	2/0			5/5
Тема 3. Вплив прагматичної концепції Дж.Дьюї та ідей М. Монтесорі на теорію і практику освітньо-виховного процесу	9/7	2/2	2/0			5/5
Тема 4. Реформування системи освіти і пріоритети навчання та виховання у демократичних та тоталітарних країнах світу у 1920-1930-х рр.	9/10	2/0	2			5/10
Тема 5. Протирічливі процеси розвитку школи, просвіти та суспільного виховання в СРСР та радянській Україні (1920-1940-х рр.)	11/17	4/2	2/0			5/15
Разом за змістовий модуль 1	45/45	12/6	10/0			23/39
Модуль 2						
Змістовий модуль 1.						
Тема 6. НТР та зміна освітньо-педагогічних орієнтирів у 2-й половині ХХ ст.	7/6	2/2	2/0			3/4
Тема 7. Завдання виховання та формування особистості у теорії і практиці 2-ї половини ХХ ст.	9/5	2/0	2/0			5/5
Тема 8. Реформування освіти та сфери дидактики в Україні у 1950-1980-х рр. Педагогічна діяльність В.Сухомлинського	9/7	2/2	2/0			5/5
Тема 9. Виклики глобальної модернізації та їхній вплив на теорію і практику освіти і формування особистості на зламі ХХ-ХХІ ст.	9/10	2/0	2/0			5/10
Тема 10. Школа та завдання виховного процесу в Україні часів незалежності	11/7	4/2	2/0			5/15
Разом за змістовий модуль 1	45/45	12/6	10/0			23/39
Разом	90/90	24/12	20/0			46/78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вступ до курсу «Історія освіти та педагогіки»	2	
2	Соціально-економічні, політичні та соціокультурні процеси у країнах Європи та в Україні у 1920-1930-х рр. і їхній вплив на освіту та дидактику		
3	Вплив прагматичної концепції Дж.Дьюї та та ідей М.Монтессорі на теорію і практику освітньо-виховного процесу	2	
4	Реформування системи освіти і пріоритети навчання та виховання у демократичних та тоталітарних країнах світу у 1920-1930-х рр.		
5	Протирічливі процеси розвитку школи, просвіти та суспільного виховання в СРСР та радянській Україні (1920-1940-х рр.)	2	
6	НТР та зміна освітньо-педагогічних орієнтирів у 2-й половині ХХ ст.		
7	Завдання виховання та формування особистості у теорії і практиці 2-ї половини ХХ ст.	2	
8	Реформування освіти та сфери дидактики в Україні у 1950-1980-х рр. Педагогічна діяльність В.Сухомлинського	2	
9	Виклики глобальної модернізації та їхній вплив на теорію і практику освіти і формування особистості на зламі ХХ-ХХІ ст.		
10	Школа та завдання виховного процесу в Україні часів незалежності	2	
Разом		20	0

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Зарубіжна реформаторська педагогіка кінця ХІХ – поч. ХХ ст.	2	4
2	Соціально-економічні, політичні та соціокультурні процеси у країнах Європи та в Україні у 1920-1930-х рр. і їхній вплив на освіту та дидактику	4	5
3	Вплив прагматичної концепції Дж.Дьюї та та ідей М.Монтессорі на теорію і практику освітньо-виховного процесу	4	5
4	Реформування системи освіти і пріоритети навчання та виховання у демократичних та тоталітарних країнах світу у 1920-1930-х рр.	4	10
5	Протирічливі процеси розвитку школи, просвіти та суспільного виховання в СРСР та радянській Україні (1920-1940-х рр.)	4	15

6	НТР та зміна освітньо-педагогічних орієнтирів у 2-й половині ХХ ст.	4	4
7	Завдання виховання та формування особистості у теорії і практиці 2-ї половини ХХ	4	5
8	Реформування освіти та сфери дидактики в Україні у 1950-1980-х рр. Педагогічна діяльність В.Сухомлинського	4	5
9	Виклики глобальної модернізації та їхній вплив на теорію і практику освіти і формування особистості на зламі ХХ-ХХІ ст.	8	10
10	Школа та завдання виховного процесу в Україні часів незалежності	8	15
	Разом	46	78

6.5. Перелік питань для підсумкового контролю

1. Періодизація історії освіти та педагогіки.
2. Методологічні та предметні засади її вивчення.
3. Система педагогічних категорій. Система педагогічних наук.
4. Метод, методика науково-педагогічного дослідження.
5. Логіка (етапи) психолого-педагогічного дослідження.
6. Основні проблеми розвитку європейського шкільництва і педагогічної думки.
7. Зарубіжна реформаторська педагогіка кінця ХІХ – поч. ХХ ст.
8. Провідні ідеї зарубіжної експериментальної педагогіки кінця ХІХ - початку ХХ ст.
9. Концептуальні основи діяльності нових шкіл у Західній Європі в кінці ХІХ – у 20-х років ХХ століття.
10. Вплив гуманістичного прагматизму на філософію ХХ століття.
11. Прагматична теорія істини Вільяма Джеймса.
12. Едуард Клапаред (1873-1940): штрихи до біографії.
13. Другий етап у розвитку реформаторської педагогіки.
14. Рудольф Штейнер і його школа.
15. Вальдорфська педагогіка.
16. Проблема збереження здоров'я молодших учнів у вальдорфській педагогіці.
17. Науково-педагогічні основи навчально-виховного процесу в сучасній школі за ідеями вальдорфської педагогіки.
18. Вальдорфська педагогіка: соціально-філософські аспекти.
19. Перші альтернативні системи навчання в США (кін. ХІХ–поч. ХХ ст.).
20. Історико-соціальні передумови формування педагогічних поглядів Хелен Паркхерст.
21. Марія Монтесорі (1870-1952). Особливості висвітлення історико-педагогічної спадщини Марії Монтесорі.
22. Актуальні ідеї Марії Монтесорі щодо розвитку особистості дитини дошкільного віку.
23. Біографія Ж.- О. Декролі.
24. Педагогічна система Жана-Овіда Декролі.
25. Теорія «нового виховання» і «нових шкіл».
26. Адольф Ферр'єр (1879—1960).
27. Сесіл Редді (1858—1932).
28. Селестен Френе (1896—1966).
29. Жак-Овід Деколі (1871 —1932).
30. Густав Вінекен (1875—1964).
31. Роже Кузіне (1881—1973).
32. Основні напрями теоретичної педагогіки.
33. Культурна педагогіка.

34. Філософські корені напрямку.
35. Неокантіанські впливи ціннісний ідеалізм.
36. Неогегеліанські впливи.
37. Філософсько-педагогічна концепція В. Дільтея.
38. Педагогіка Шпрангера.
39. Соціально-педагогічний напрям.
40. Діяльність Еміля Дюркгейма.
41. Діяльність Пауля Бергеманна.
42. Діяльність Пауля Барта.
43. Діяльність Пауля Наторпа.
44. Уроки ХХ століття: шлях до національної школи.
45. Становлення національної системи освіти.
46. Видатні діячі української освіти ХХ ст.
47. Михайло Грушевський (1866-1934) — професор, видатний вчений, публіцист, громадський діяч, перший Президент України.
48. Іван Огієнко (1882-1972) — мовознавець, історик, педагог, громадський, церковний діяч, проводив значну роботу з аналізу та узагальнення стану освіти в Україні та проектування структури, змісту народної освіти національної школи.
49. Григорій Ващенко (1878-1967) — вчений, педагог, психолог.
50. Життєвий і творчий шлях С. Чавдарова та С. Литвинова.
51. Передумови, сутність та основні етапи науково-технічної революції.
52. Розвиток атомної енергетики, нові матеріали, нові інформаційні технології, космічні дослідження.
53. Науково-технічна революція другої половини ХХ століття.
54. Науково-технічна революція та її вплив на розвиток науки.
55. Вплив великих психологічних шкіл.
56. Біхеїворізм.
57. Гештальт-психологія.
58. Школи глибинної психології.
59. Аналітична психологія Юнга.
60. Індивідуальна психологія.
61. Психологія розвитку дитинства.
62. Проблеми розвитку особистості і їх значення для виховання.
63. Особистість, її розвиток і формування.
64. Роль спадковості, середовища і діяльності в розвитку особистості.
65. Зовнішні і внутрішні умови розвитку особистості.
66. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку.
67. Виховання, навчання і розвиток особистості.
68. Розвиток реформаторської педагогіки: третій етап.
69. Критика Дьюї в 1950-х роках.
70. Діяльність Дж. Ай. Гудледа.
71. Теорія «людського капіталу».
72. Рух розвитку навчальних планів.
73. Євроінтеграція в освіті: історія розвитку після другої світової війни.
74. Особливості системи роботи вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття. Розвиток медіа-педагогіки у Республіці Польща.
75. Етапи розвитку концепцій морального виховання у педагогіці США.
76. Психологічний доробок Г. Костюка, основні віхи його діяльності.
77. Розробка І. Синицею проблем педагогічної майстерності й такту.
78. Значення педагогічної спадщини С. Чавдарова для розвитку вітчизняної педагогічної теорії та практики.
79. Життєвий та творчий шлях М. Ніжинського та А. Бондаря, їх педагогічний доробок.

80. Загальна характеристика педагогічної системи В. Сухомлинського.
81. Питання розумового виховання. Єдність морального, трудового та естетичного виховання у педагогічній спадщині В. Сухомлинського.
82. Сутність родинно-шкільного виховання. Роль вчителя та вимоги до його особистості.
83. Сучасні тенденції у розвитку світової педагогіки.
84. Технократичні концепції соціалізації особистості.
85. Особливості соціалізації особистості (за концепціями авторитарного раціоналізму). Психоаналітична модель соціалізації особистості.
86. Неогуманістичні концепції соціалізації особистості.
87. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у найбільш розвинених країнах.
88. Провідні економічні та соціальні чинники, що зумовлюють сучасний стан та подальшу еволюцію освітніх систем.
89. Характеристика освітньої системи в США.
90. Характеристика освітньої системи у Великобританії.
91. Характеристика освітньої системи у Німеччині.
92. Характеристика освітньої системи у Франції.
93. Характеристика освітньої системи в Японії.
94. Загальні тенденції реформування освіти у промислово розвинених країнах світу.
95. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу.
96. Методи активізації навчання у ЗВО: сучасні тренди.
97. Дидактичні ігри як засіб активізації навчання фізики в основній школі.
98. Методи активізації навчального процесу: сучасні тренди.
99. Змішане навчання у закладах освіти: тенденції та виклики сьогодення.
100. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми.
101. Управління освітою в Україні.
102. Загальні принципи управління освітою.
103. Структура управління освітою в Україні.
104. Управління загальноосвітнім навчальним закладом.
105. Управлінські органи в школі.
106. Особливості і методи управлінської діяльності в сучасній школі.
107. Інституційні зміни.
108. Створення державного та мережі регіональних інклюзивних ресурсних центрів.
109. Демократизація шкільного життя в сучасних умовах.
110. Тенденції в становленні загальної та професійної освіти.
111. Становлення змісту та шляхів національного виховання.
112. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (за потребою)

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проектор для перегляду презентацій у форматі MS Power Point, використання комп'ютерів, історичних та контурних карт, унаочнень.

У разі дистанційного навчання – інтернет (Google Meet, Moodle).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. І. І. Тюрменко. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3тє, перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с.

2. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 березня 2015 року, м. Суми). – Том 1. – Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 392 с.
3. Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.Є. Формування нової освітньої парадигми підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії: [монографія] / І.В.Козубовська, О.С.Повідайчик, І.Є.Попович. – Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. – 216 с. Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20875/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%2C%20%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%B9%D1%87%D0%B8%D0%BA%2C%20%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf>
4. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки. Основи культурології: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
5. Левчук, Л. Т. Історія світової культури. (2010). – Режим доступу до ресурсу: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/659/%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9B.%D0%A2.%28%D0%BA%D0%B5%D1%80.%29%20%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. М. В. Левківський, О. А. Дубасенюк. Історія педагогіки. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
7. Н. П. Волкова. Педагогіка. Навчальний посібник. Київ: Акдемвида, 2007. – 618 с.
8. Рудько С.О. Історія Центрально-Східної Європи (кін.ХVІІІ - поч. ХХІ ст.): Навчально-методичний посібник з курсу. - Вид. 2-ге, доповнене. – Острог, 2010. – 220 с.
9. Montessori M. The Montessori method. – Transaction publishers, 2013. URL: https://mindsplain.com/wp-content/uploads/2020/08/Montessori_Method_.pdf

Допоміжна література

1. Самардак, М. М., Кобилянська, М. М. (2003). Університети як фактор інституювання західноєвропейської науки. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (11). pp. 3-7. ISSN 2076-6173. Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/1855/>
- 2.
3. Березівська Л. Педагогічний дискурс про реформування шкільної освіти (початок ХХ ст.–1917 р.) у руслі розбудови Нової української школи //Історико-педагогічний альманах. – 2020. – №. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:y2JeU2KAXuIJ:scholar.google.com/+.+%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F+%D0%96.-+%D0%9E.+%D0%94%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%96&hl=ru&as_sdt=0,5
4. Бублик, А. О. "Генезис ідей формування критичного мислення особистості у працях вітчизняних науковців." *Науковий вісник Донбасу* 4 (2014). Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:Yz2dSEZx1xcJ:scholar.google.com/+%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%94%D1%8C%D1%8E%D1%97+%D0%B2+1950-%D1%85+%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%85.+&hl=hu&as_sdt=0,5
5. Воробйова Л. В. Історико-соціальні передумови формування педагогічних поглядів Хелен Паркхерст //Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. –

2018. – Т. 61. – С. 6-10. Режим доступу до ресурсу:http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2018/61/part_1/61-1_2018.pdf#page=6
6. Гужанова Т. С. З історії інновацій в педагогіці //Інноваційний досвід педагогів дошкільної та початкової освіти Житомирщини: збірник науково-методичних праць/за заг. ред. ВЄ Литньова, НЄ Колесник. – 2012. – С. 264-266. Режим доступу до ресурсу:[https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:GcrzfMcQsKAJ:scholar.google.com/+%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%C2%BB.+%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0+%D0%9A%D0%B5%D0%B9+\(1849%E2%80%941926\)+&hl=ru&as_sdt=0,5](https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:GcrzfMcQsKAJ:scholar.google.com/+%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F+%C2%AB%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%C2%BB.+%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0+%D0%9A%D0%B5%D0%B9+(1849%E2%80%941926)+&hl=ru&as_sdt=0,5)
7. Довбенко Т. Інноваційні методи навчання в США на поч. ХХ ст. – 2014. Режим доступу до ресурсу:<https://reposit.uni-sport.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/1615/%D0%86%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%86%20%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%20%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9D%D0%9D%20%D0%92%20%D1%81%D1%88%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
8. Дяченко Л. М. Терміносистеми німецької педагогічної науки і практики другої половини ХІХ–початку ХХ століття //Затверджено до друку вченою радою Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені ВО Сухомлинського, протокол № 18 від 24 грудня 2020 р. – 2020. – С. 36. Режим доступу до ресурсу: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/abstracts_collection_2020.pdf#page=37
9. Дяченко Л. Оригінальні німецькомовні видання як джерело знань про розвиток педагогічної науки в Німеччині в кінці ХІХ–на початку ХХ ст //Науково-педагогічні студії. – 2021. – №. 5. – С. 22-30. Режим доступу до ресурсу:[https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:GOFew5XsBsEJ:scholar.google.com/+%D0%95%D1%80%D0%BD%D1%81%D1%82+%D0%9C%D0%B5%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD+\(1862%E2%80%941915\)+%E2%80%94%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3,+&hl=ru&as_sdt=0,5](https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:GOFew5XsBsEJ:scholar.google.com/+%D0%95%D1%80%D0%BD%D1%81%D1%82+%D0%9C%D0%B5%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD+(1862%E2%80%941915)+%E2%80%94%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3,+&hl=ru&as_sdt=0,5)
10. Заболоцька Л. А. Особливості просвітницького руху на Закарпатті у другій половині ХІХ століття //Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – 2013. – №. 39. – С. 269-273. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:IuBFpz-CaoIJ:scholar.google.com/+%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96+%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0+%D1%83+%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%85&hl=ru&as_sdt=0,5
11. Кемінь Г. " Нове виховання" через призму науково-педагогічної діяльності Овідія Декролі. – 2018. Режим доступу до ресурсу:https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:tKXHdREKNx0J:scholar.google.com/+%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0+%D0%9A%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C.+%E2%80%94%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%95+%D0%92%D0%98%D0%A5%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%E2%80%94%D0%A7%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%97+%D0%9F%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%9C%D0%A3+%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%9E-%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%A7%D0%9D%D0%9E%D0%87+%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86+%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%86%D0%AF+%D0%94%D0%95%D0%9A%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%86%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB&hl=ru&as_sdt=0,5
12. Кийков О. Ю. Розвиток міжнародної освіти в епоху відродження і нового часу //Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – №. 70. – С. 119-126. Режим доступу

- до ресурсу:
https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:qVIWpse8PJgJ:scholar.google.com/+%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0+%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%83&hl=ru&as_sdt=0,5
13. Коваленко В. О. Перші альтернативні системи навчання в США (кін. ХІХ–поч. ХХ ст.) //МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ _ . – 2011. – С. 173. Режим доступу до ресурсу: http://lib.ndu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/517/1/191_Naykovi_zapiski.pdf#page=173
 14. Коваленко Є. І. Методологічна функція історії педагогіки у становленні майбутнього педагога //Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. – 2012. – №. 4. – С. 27-34. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:UwKguBuJTBwJ:scholar.google.com/+%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F+%D0%96-%D0%9E+%D0%94%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%96&hl=ru&as_sdt=0,5
 15. Колесник, Ігор. "Розробка проблеми індивідуації та її методів в аналітичній психології К. Юнга." *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Філософські науки* 636 (2009): 72-77. Режим доступу до ресурсу:https://vlp.com.ua/files/12_51.pdf ;
 16. Колупаєва, Алла, and Оксана Таранченко. "Освіта дітей з особливими потребами за часів незалежності України: етапність у стратегічному вимірі." *Exceptional Child: Teaching & Upbringing* 79.3 (2016). Режим доступу до ресурсу: <https://core.ac.uk/download/pdf/159118818.pdf>
 17. Лоштин Н. Бібліотека Львівського єзуїтського колегіуму та її доля після ліквідації Товариства Ісуса. – 2021. Режим доступу до ресурсу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b1d26736-504c-4455-a162-059400c9276d/content>
 18. Лугова І. М. Реформаторська течія у педагогіці 20–х рр. ХХ ст. – 2014. Режим доступу до ресурсу:<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33805/Luhova.pdf?sequence=1&isAllOwed=y>
 19. Мандрик, Іван. "ЗРОСТАННЯ НАУКОВОЇ ТА ОСВІТНЬОЇ РОЛІ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПРИСКОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЄВРОПИ ХVІІІ–ХІХ СТОЛІТЬ." Режим доступу до ресурсу: <http://visnyk-international.uzhnu.edu.ua/article/view/2218-5348.2017.1-2%2814-15%29.7-14>
 20. Машкіна Л. Педагогічна система Жана-Овіда Декролі //Педагогічний дискурс. – 2014. – №. 16. – С. 119-124. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:CGja2c4f9SwJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0+%D0%96%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%9E%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0+%D0%94%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%96.&hl=ru&as_sdt=0,5
 21. Машкіна, Людмила. "Педагогічна система Жана-Овіда Декролі." *Педагогічний дискурс* 16 (2014): 119-124. Режим доступу до ресурсу:http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Naukovi_Vydannya/Vydan_Guman/Docs/Gumanitarnii_No_15.pdf#page=188
 22. Машкіна, Людмила. "Педагогічна система Жана-Овіда Декролі." *Педагогічний дискурс* 16 (2014): 119-124. Режим доступу до ресурсу: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Naukovi_Vydannya/Vydan_Guman/Docs/Gumanitarnii_No_15.pdf#page=188
 23. Мезенцева О. І. Соціально-педагогічні основи гармонізації виховного середовища дитини в діяльності Вальдорфських шкіл : дис. – Київ, 2019. Режим доступу до ресурсу: https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2019/10/MEZENTSEVA_diss.pdf

33. Турченко А. Зарубіжні педагогічні інновації дошкільної освіти ХХ століття. Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6357/1/101.pdf>
34. Ферков О. В. Місіонерська діяльність ордену єзуїтів (Товариство Ісуса) у володіннях окатоличених аристократів Північно-Східної Угорщини у XVII ст. – 2019. Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26201/1/%D0%9C%D0%86%D0%A1%D0%86%D0%9E%D0%9D%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%90%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%9E%D0%A0%D0%94%D0%95%D0%9D%D0%A3%20%D0%84%D0%97%D0%A3%D0%87%D0%A2%D0%86%D0%92.pdf>
35. Ферков О. Ліквідація ордену єзуїтів (Товариства Ісуса) та її наслідки для Ужгородського єзуїтського колегіуму //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2022. – №. 1 (46). – С. 108-118. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:TbMWIXbYFukJ:scholar.google.com/+%C2%AB%D0%A2%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D0%86%D1%81%D1%83%D1%81%D0%B0%C2%BB.+&hl=ru&as_sdt=0,5
36. Шевченко П. І. ІГ Песталоцці про розвиток теорії елементарної освіти та формування духовності. – 1997. – Режим доступу до ресурсу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4949/1/%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9F.%20%D0%86.%20%D0%9F%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D1%86%D1%86%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%201997.pdf>
37. Якобчук Н. ЕДУАРД КЛАПАРЕД (1873-1940): ШТРИХИ ДО БІОГРАФІЇ //Collection of scientific papers «SCIENTIA». – 2023. – №. May 12, 2023; Kraków, Poland. – С. 180-185. Режим доступу до ресурсу: [https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:9Ovn6Iq6IWUJ:scholar.google.com/+%D0%95%D0%B4%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B4+%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%B4+\(1873-1940\):+%D1%88%D1%82%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%B8+%D0%B4%D0%BE+%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.&hl=ru&as_sdt=0,5](https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:9Ovn6Iq6IWUJ:scholar.google.com/+%D0%95%D0%B4%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B4+%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%B4+(1873-1940):+%D1%88%D1%82%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%B8+%D0%B4%D0%BE+%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.&hl=ru&as_sdt=0,5)
38. Amin M., Hina Q. A. Effect of mind mapping technique on student intrinsic motivation at higher education level //Journal of Research and Reflections in Education. – 2018. – Т. 12. – №. 2. – С. 296-313. // URL: <https://www.ue.edu.pk/jrre/articles/article13.pdf>
39. Behar-Horenstein L. S. et al. Teaching critical thinking skills in higher education: A review of the literature //Journal of College Teaching & Learning (TLC). – 2011. – Т. 8. – №. 2.
40. Bezanilla M. J. et al. Methodologies for teaching-learning critical thinking in higher education: The teacher's view //Thinking skills and creativity. – 2019. – Т. 33. – С. 100584. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1871187119300380>
41. Bliuc A. M., Goodyear P., Ellis R. A. Research focus and methodological choices in studies into students' experiences of blended learning in higher education //The Internet and Higher Education. – 2007. – Т. 10. – №. 4. – С. 231-244.
42. Bondarenko H. Ukrainian Education in Wartime: Challenges and Problems //The Journal of VN Karazin Kharkiv National University. Series: History. – 2022. – №. 62. – С. 142-159.
43. Bowen W. G. et al. Interactive learning online at public universities: Evidence from randomized trials //Ithaka S+ R. – 2012. – Т. 22. – С. 1-53. // URL: <https://sr.ithaka.org/wp-content/uploads/2015/08/sr-ithaka-interactive-learning-online-at-public-universities.pdf>
44. Burki T. K. COVID-19: consequences for higher education //The Lancet Oncology. – 2020. – Т. 21. – №. 6. – С. 758. // URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7241990/>
45. Daniel S. J. Education and the COVID-19 pandemic //Prospects. – 2020. – Т. 49. – №. 1. – С. 91-96.
46. Davies M. A model of critical thinking in higher education //Higher Education: Handbook of Theory and Research: Volume 30. – 2015. – С. 41-92.

- Brunensis* 63.1 (2015): 207-216. // URL:https://www.researchgate.net/profile/Tomas-Foltýnek/publication/276864042_Impact_of_Policies_for_Plagiarism_in_Higher_Education_Across_Europe_Results_of_the_Project/links/587cc82e08ae9a860ff0ad17/Impact-of-Policies-for-Plagiarism-in-Higher-Education-Across-Europe-Results-of-the-Project.pdf?sg%5B0%5D=started_experiment_milestone&origin=journalDetail&rtd=e30%3D
54. Foltýnek, Tomáš, Jiří Rybička, and Catherine Demoliou. "Do students think what teachers think about plagiarism?." *International Journal for Educational Integrity* 10.1 (2014). // URL:https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:opimxHSmCBIJ:scholar.google.com/+about+plagiarism+in+europe+&hl=uk&as_sdt=0,5
 55. Foltýnek, Tomáš, Julius Kravjar, and Irene Glendinning. "Case study: Policies, strategies and responses to plagiarism in Slovakia." *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science* 7.1 (2014): 19-25. //
 56. Galynska O., Bilous S. Remote learning during the war: challenges for higher education in Ukraine //International Science Journal of Education & Linguistics. – 2022. – T. 1. – №. 5. – C. 1-6. // URL:https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:iWYRUx_HevMJ:scholar.google.com/+war+and++education+in+ukraine+&hl=ru&as_sdt=0,5
 57. Gaspar D., Mabic M. Creativity in Higher Education //Universal Journal of Educational Research. – 2015. – T. 3. – №. 9. – C. 598-605. // URL:<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1074814.pdf>
 58. Glendinning, Irene. "Responses to student plagiarism in higher education across Europe." *International Journal for Educational Integrity* 10.1 (2014). // URL:https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:x-19AjxHiVIJ:scholar.google.com/+about+plagiarism+in+europe+&hl=uk&as_sdt=0,5
 59. Grant T., Archer A. Multimodal mapping: Using mind maps to negotiate emerging professional communication practices and identity in higher education //South African Journal of Higher Education. – 2019. – T. 33. – №. 1. – C. 74-91. // URL:<https://journals.co.za/doi/pdf/10.20853/33-1-2758>
 60. Heitman, Elizabeth, and Sergio Litewka. "International perspectives on plagiarism and considerations for teaching international trainees." *Urologic Oncology: Seminars and Original Investigations*. Vol. 29. No. 1. Elsevier, 2011. // URL:<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3038591/>
 61. Jackson N. Creativity in higher education: What's the problem //Higher Education. – 2006. – T. 7. – C. 1-11.
 62. Jármai E. M., Szekeres D. Best Practices for Using Mind Map in the Higher Education. – 2013. // URL:http://real.mtak.hu/32647/1/best_practices_for_using_mind_map_SZD_scan_ocr_u.pdf
 63. Lavrysh Y. et al. Teaching during the wartime: Experience from Ukraine //Educational Philosophy and Theory. – 2022. – C. 1-8. // URL:<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/00131857.2022.2098714?needAccess=true>
 64. Liu O. L., Frankel L., Roohr K. C. Assessing critical thinking in higher education: Current state and directions for next-generation assessment //ETS Research Report Series. – 2014. – T. 2014. – №. 1. – C. 1-23.
 65. Lloyd M., Bahr N. Thinking critically about critical thinking in higher education //International journal for the Scholarship of Teaching and Learning. – 2010. – T. 4. – №. 2. – C. 9.
 66. Marinoni G. et al. The impact of Covid-19 on higher education around the world //IAU global survey report. – 2020. – T. 23. – C. 1-17. // URL:https://www.uniss.it/sites/default/files/news/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf
 67. Masic, Izet. "Plagiarism in scientific publishing." *Acta Informatica Medica* 20.4 (2012): 208. // URL:<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3558294/>
 68. Michalska, Anna. "European students' voices on plagiarism and academic practices." *6th International Integrity and Plagiarism Conference Proceedings, Held*. 2014. // URL:https://marketing-porg-statamic-assets-us-west-2.s3.amazonaws.com/main/Michalska_paper.pdf
 69. Michalska, Anna. "Student plagiarism and national differences across Europe." *International Integrity & Plagiarism Conference*. Retrieved from: <http://www.plagiarismadvice.org/research-papers/item/differences-across-europe>. 2012. //

- URL:<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=3294fe5cb613a542f320c7da0b3930c8ad8ddb3>
70. Movchan L. et al. Distance education in Ukraine during the war. Proceedings. – IATED, 2023. – С. 6300-6305. // URL:<https://library.iated.org/view/MOVCHAN2023DIS>
 71. Nenko Y. et al. Ukrainian education during war: a scoping review //Práxis Educacional. – 2023. – Т. 19. – №. 50. – С. e11951-e11951.
 72. Neuwirth L. S., Jović S., Mukherji B. R. Reimagining higher education during and post-COVID-19: Challenges and opportunities //Journal of Adult and Continuing Education. – 2021. – Т. 27. – №. 2. – С. 141-156. // URL:<https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/1477971420947738>
 73. Pai T. et al. Concept to Mind Map–A Best Practice in Higher Education Institutions to Improve the Learning Ability of Students //International Journal of Management, IT and Engineering. – 2016. – Т. 6. – №. 1.
 74. Prokopenko I., Berezhna S. Higher education institutions in Ukraine during the coronavirus, or COVID-19, outbreak: New challenges vs new opportunities. – 2020.
 75. Sabarun S. et al. The effect of flow mind map on writing accuracy and learning motivation at Islamic higher education //Language Circle: Journal of Language and Literature. – 2021. – Т. 16. – №. 1. – С. 146-161. // URL:<http://digilib.iain-palangkaraya.ac.id/3713/1/NASKAH%20SINTA%203%20CIRCLE%20UNNES.pdf>
 76. Sokol T., Melko L. Current challenges of higher education in Ukraine //Pedagogy and education management review. – 2022. – №. 1. – С. 49-53.
 77. Tsoni, Rozita, and Antonis Lionarakis. "Plagiarism in higher education: The academics' perceptions." *2014 International Conference on Interactive Mobile Communication Technologies and Learning (IMCL2014)*. IEEE, 2014. // URL:<https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/7011151>
 78. Tungprapa T. Effect of using the electronic mind map in the educational research methodology course for master-degree students in the faculty of education //International Journal of Information and Education Technology. – 2015. – Т. 5. – №. 11. – С. 803. // URL:<https://www.ijet.org/papers/615-T00010.pdf>
 79. Use of Digital Mind Maps in Technology Education: A Pilot Study with Pre-Service Science Teachers <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=936697>
 80. Wickramasinghe S., Upeksha G. N. Innovative and interactive teaching methods for improving learning quality in higher education. – 2016. // URL:https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:FKpQtZn5IXEJ:scholar.google.com/+samanthi+wickramasinghe+innovative+methods&hl=ru&as_sdt=0,5
 81. Yuki K., Fujiogi M., Koutsogiannaki S. COVID-19 pathophysiology: A review //Clinical immunology. – 2020. – Т. 215. – С. 108427.
 82. Zacher H., Johnson E. Leadership and creativity in higher education //Studies in Higher Education. – 2015. – Т. 40. – №. 7. – С. 1210-1225.
 83. Zhang Y. et al. Interactive Smart Educational System Using AI for Students in the Higher Education Platform //Journal of Multiple-Valued Logic & Soft Computing. – 2021. – Т. 36. // URL:https://www.researchgate.net/profile/Dr-Kumar-11/publication/352442318_Interactive_Smart_Educational_System_Using_AI_for_Students_in_the_Higher_Education_Platform/links/60c9f5d9a6fdcc01d476cb3c/Interactive-Smart-Educational-System-Using-AI-for-Students-in-the-Higher-Education-Platform.pdf

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Central an Eastern European Online Library. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.cceol.com/>
2. Institutional Repository of Poltava V- G- Korolenko National Pedagogical University. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14407>
3. Ukraine is here. Preserving and celebrating Ukrainian arts and culture. – Details: <https://artsandculture.google.com/project/ukraine>

4. Zhytomyr State University Library. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>
5. Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua:8080/jspui/>
6. Інститут Історії України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>
7. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
8. Український історичний журнал / Національна академія наук України, Інститут історії України НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. - ISSN 0130-5247. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://uhj.history.org.ua/uk/archive>

...

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 11 від «20» червня 2025 р. Завідувач кафедри Ласлов ЗУБАНИЧ
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)